

FINANČNI RAČUNI SLOVENIJE

Četrtna informacija – november 2015

Povzetek dogajanj v prvem polletju 2015

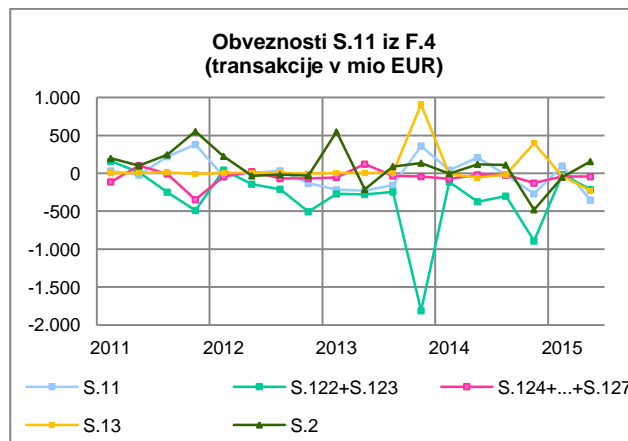
- **Nefinančne družbe** so zmanjšale terjatve in obveznosti znotraj lastnega sektorja, povečale terjatve do tujine in bank, ter zmanjšale obveznosti do bank in države, povečale pa do tujine.
- **Centralna banka** je terjatve povečala do države in zmanjšala do Evrosistema ter bank, obveznosti pa zmanjšala do države.
- **Banke** so zmanjšale terjatve in obveznosti do tujine in bank ter povečale obveznosti do nefinančnih družb in gospodinjstev.
- **Drugi finančni posredniki** so terjatve povečali do tujine in zmanjšali do nefinančnih družb, obveznosti pa povečali do gospodinjstev in zmanjšali do tujine.
- **Zavarovalne družbe in pokojninski skladi** so povečali naložbe v tujino in zmanjšali do države, obveznosti pa povečali do gospodinjstev.
- **Država** je terjatve povečala do tujine in zmanjšala do centralne banke, obveznosti pa povečala do centralne banke in zmanjšala znotraj lastnega sektorja ter tujine. Primanjkljaj je v prvem polletju 2015 znašal 586 mio EUR oz. 3,1% BDP.
- **Gospodinjstva** so povečala terjatve iz gotovine, vloge v domačih bankah ter terjatve iz zavarovanj in pokojninskih shem.
- **Tujina** je zmanjšala terjatve in obveznosti do centralne banke in bank, povečala terjatve in obveznosti do nefinančnih družb, ter povečala obveznosti do države.

S.11 Nefinančne družbe

Finančna sredstva nefinančnih družb so konec prvega polletja 2015 znašala 42,5 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 povečala za 1,1 mrd EUR. **Druge terjatve** so znašale 16 mrd EUR, večinoma iz komercialnih kreditov in predujmov (80%), od tega 43% do tujine in 43% v okviru lastnega sektorja. Komercialni krediti in predujmi so se povečali do tujine (za 585 mio EUR) in zmanjšali znotraj lastnega sektorja (za 161 mio EUR). Nefinančne družbe so imele 14,4 mrd EUR naložb v **lastniški kapital**, od tega največ znotraj lastnega sektorja (78%), in so se zmanjšale za 169 mio EUR. Nefinančne družbe so imele 6,1 mrd EUR danih **posojil**, od tega 56% znotraj lastnega sektorja in 34% do tujine. Dana posojila so se povečala do tujine (za 267 mio EUR), zmanjšala pa znotraj lastnega sektorja (za 207 mio EUR).

Obveznosti nefinančnih družb so konec prvega polletja 2015 znašale 82,8 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 zmanjšale za 220 mio EUR. Obveznosti iz **lastniškega kapitala** so znašale 37 mrd EUR in so se zmanjšale za 272 mio EUR. Največji lastniki so bili nefinančne družbe (30%), država (22%), tujina (21%) in gospodinjstva (21%). Najeta **posojila** so znašala 28,7 mrd EUR, in sicer pri bankah (39%), v tujini (26%), državi (15%) in pri nefinančnih družbah (12%). Obveznosti iz posojil so se zmanjšale za 662 mio EUR, največ do bank, države in znotraj lastnega sektorja. Nefinančne družbe so imele 15,9 mrd EUR **drugih obveznosti**, največ iz komercialnih kreditov in predujmov (68%), od tega 52% do nefinančnih

družb in 40% do tujine. Komercialni krediti in predujmi so se zmanjšali znotraj lastnega sektorja, povečali pa do tujine (za 242 mio EUR).

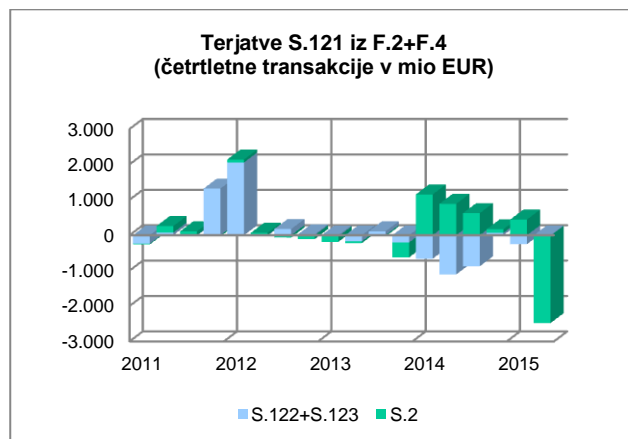

Primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti je konec prvega polletja 2015 znašal 40,3 mrd EUR in se je zmanjšal do bank (za 592 mio EUR), tujine (za 475 mio EUR) in države (za 300 mio EUR). Medsebojne terjatve in obveznosti nefinančnih družb so predstavljale 53% finančnih sredstev in 27% obveznosti.

S.121 Centralna banka

Finančna sredstva centralne banke so konec prvega polletja 2015 znašala 9,8 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 zmanjšala za 1,1 mrd EUR. Finančna sredstva so bila naložena v dolžniške vrednostne papirje (52%), vloge (36%) in posojila (8%). Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so se povečale za 1,1 mrd EUR na 5,1 mrd EUR, pri čemer je bilo 80% naložb v tujih, 20% pa v državnih vrednostnih papirjih. Centralna banka je imela 3,5 mrd EUR **vlog** (95% v tujini), ki so se zmanjšale za 1,9 mrd EUR (predvsem terjatve do Evrosistema). **Posojila** so znašala 739 mio EUR (predvsem bankam iz naslova operacij dolgoročnejšega refinanciranja) in so se zmanjšala za 381 mio EUR.

Obveznosti centralne banke so konec prvega polletja 2015 znašale 9,4 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 zmanjšale za 1 mrd EUR. **Gotovina in vloge** so predstavljale 86% vseh obveznosti, od tega 36% do gospodinjstev (vse iz naslova gotovine), 23% do države in 21% do bank. Najbolj so se zmanjšale vloge države (za 1 mrd EUR).

Neto finančni položaj centralne banke se je glede na konec leta 2014 izboljšal do države ter poslabšal do tujine.

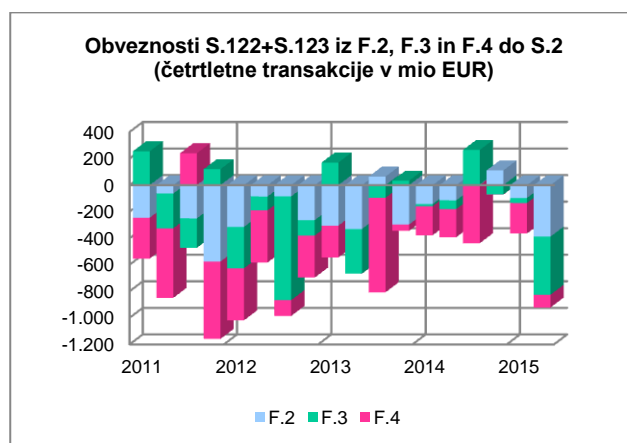
S.122+S.123 Druge denarne finančne institucije

Finančna sredstva bank¹ so konec prvega polletja 2015 znašala 40,8 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 zmanjšala za 1,5 mrd EUR. Dana **posojila** so predstavljala 25,7 mrd EUR oz. 63% naložb², največ nefinančnim družbam (43%) in gospodinjstvom (34%). Terjatve so se zmanjšale za 1,1 mrd EUR, najbolj znotraj lastnega sektorja, do nefinančnih družb, tujine ter drugih finančnih posrednikov. Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so znašale 9,2 mrd EUR, od tega 70% v državne in 25% v tuje vrednostne papirje. Naložbe v državne vrednostne papirje so se povečale (za 171 mio EUR), zmanjšale pa v bančne (za 177 mio EUR) in tuje (za 124 mio EUR). Banke so imele 4,5 mrd EUR v **gotovini in vlogah**, njihovo stanje pa se je zmanjšalo za 461 mio EUR (predvsem v tujini).

Obveznosti bank so konec prvega polletja 2015 znašale 37,1 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 zmanjšale za 1,5 mrd EUR. Najpomembnejši vir sredstev bank so predstavljale prejete **vloge** v višini 25,2 mrd EUR, pri čemer so imeli največ vlog gospodinjstva (61%), nefinančne družbe (20%), država (8%) in tujina (5%). Povečale so se predvsem vloge nefinančnih družb (za 284 mio EUR) in gospodinjstev (za 195 mio EUR), zmanjšale pa vloge tujine (za 452 mio EUR). Banke so imele 6,1 mrd EUR obveznosti iz najetih **posojil** (60% do tujine), ki so se zmanjšale do centralne banke (za 367 mio EUR), bank (za 326 mio EUR) in tujine (za 292 mio EUR). **Kapital** bank je znašal 4,5 mrd

EUR, pri čemer so imeli največje deleže država (62%), tujina (29%) in nefinančne družbe (4%). Obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev** so dosegle 918 mio EUR in so se zmanjšale za 748 mio EUR.

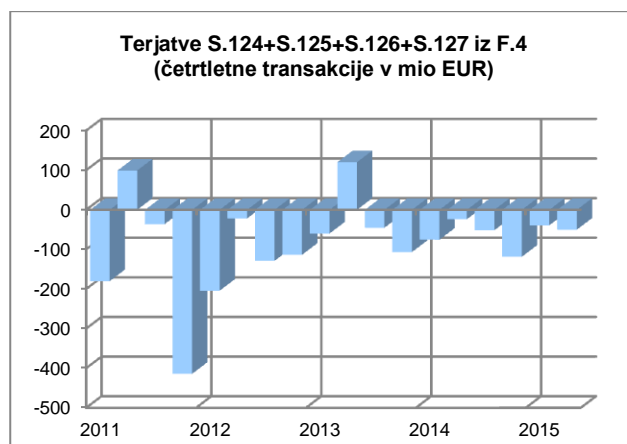
Neto finančni položaj bank se je izboljšal do tujine, poslabšal pa do nefinančnih družb.

S.124+S.125+S.126+S.127 Drugi finančni posredniki

Finančna sredstva drugih finančnih posrednikov so konec prvega polletja 2015 znašala 8,3 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 povečala za 273 mio EUR. Naložbe v **lastniški kapital** so znašale 3,7 mrd EUR, največ v tujino (50%) in nefinančne družbe (36%), ter so se povečale za 169 mio EUR (predvsem zaradi vrednostnih sprememb). Dana **posojila** so dosegla 3,1 mrd EUR, največ nefinančnim družbam (56%) in gospodinjstvom (34%). Terjatve iz posojil so se zmanjšale za 108 mio EUR, predvsem do nefinančnih družb. Terjatve iz **vlog** so znašale 596 mio EUR in so se povečale za 61 mio EUR, pri čemer so imeli 61% vlog v domačih bankah in 36% v tujini.

Obveznosti drugih finančnih posrednikov so konec prvega polletja 2015 znašale 8,3 mrd EUR in so ostale na ravni s konca leta 2014. Obveznosti iz **lastniškega kapitala** so znašale 4 mrd EUR in so se povečale za 453 mio EUR, predvsem preko transakcij. Najpomembnejša postavka v lastniškem kapitalu so bile **enote investicijskih skladov** (59%), od tega 55% v lasti gospodinjstev. Vrednost investicijskih skladov se je povečala za 232 mio EUR na 2,3 mrd EUR. Najeta **posojila** (predvsem lizing podjetij) so znašala 3,9 mrd EUR, od tega 56% do tujine in 23% do bank, ter so se zmanjšala za 362 mio EUR.

¹ V četrtneti informaciji je za sektor S.122+S.123 (Druge denarne finančne institucije) uporabljen izraz banke.

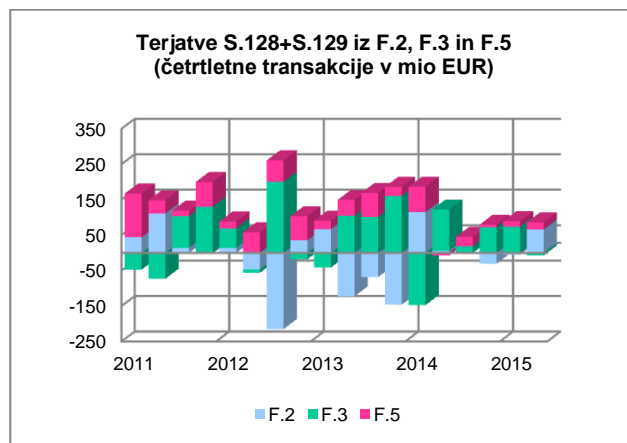
² Konec prvega polletja 2015 so oslabitve na posojilih dosegle 3,5 mrd EUR, kar je predstavljalo 13,9% vrednosti posojil. V finančnem računu se oslabitve na posojilih odražajo šele ob dokončnem odpisu terjatev.

S.128+S.129 Zavarovalne družbe in pokojninski skladi

Finančna sredstva zavarovalnih družb in pokojninskih skladov so konec prvega polletja 2015 znašala 9,5 mrd EUR in so ostala na ravni s konca leta 2014. Največ finančnih sredstev so imeli naloženih v **dolžniške vrednostne papirje** (5,3 mrd EUR), predvsem v tuje (60%) in državne (30%). Stanje naložb se je zmanjšalo za 103 mio EUR, pri čemer so se zmanjšale naložbe v državne, povečale pa v tuje vrednostne papirje. Naložbe v **lastniški kapital** so dosegle 2,7 mrd EUR, največ v tujino (46%), investicijske sklade (30%) in zavarovalne družbe (10%), ter so se povečale za 113 mio EUR (predvsem zaradi vrednostnih sprememb). Terjatve iz **vlog** so znašale 843 mio EUR in so se povečale za 62 mio EUR.

Obveznosti zavarovalnih družb in pokojninskih skladov so konec prvega polletja 2015 znašale 9,5 mrd EUR in so se povečale za 313 mio EUR. Največji del obveznosti so predstavljala **zavarovanja in pokojninske sheme** (7,5 mrd EUR), ki so se povečale za 336 mio EUR. V strukturi je delež pokojninskih pravic znašal 39%, delež življenjskih zavarovanj 38%, delež rezervacij iz neživljenjskih zavarovanj pa 23%. Obveznosti iz **lastniškega kapitala** so

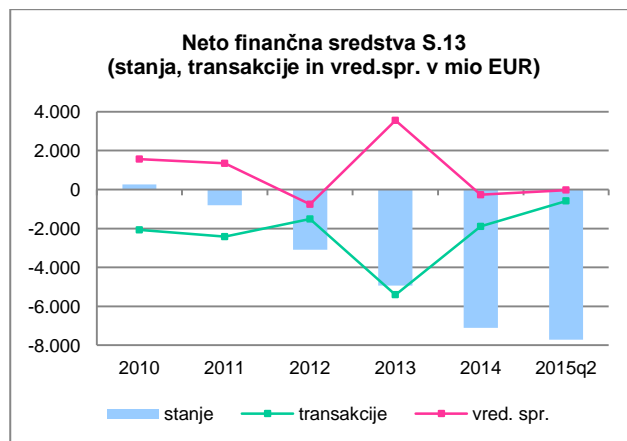
znašale 1,7 mrd EUR. Najpomembnejši lastniki zavarovalnih in pokojninskih družb so bili država (37%), tujina (19%), zavarovalne družbe in pokojninski skladi (17%) ter gospodinjstva (10%).

S.13 Država

Finančna sredstva države so konec prvega polletja 2015 znašala 36 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 zmanjšala za 495 mio EUR. Država je imela 15,3 mrd EUR naloženih v **lastniški kapital**, največ v nefinančne družbe (53%) in banke (18%). Stanje naložb se je povečalo za 102 mio EUR. Terjatve iz **gotovine in vlog** so znašale 10,1 mrd EUR, od tega 38% znotraj lastnega sektorja, 25% do tujine, 19% do bank in 18% do centralne banke. Terjatve so se povečale do tujine (za 1,1 mrd EUR), zmanjšale pa do centralne banke (za 1 mrd EUR) in znotraj lastnega sektorja (za 390 mio EUR). Država je imela 6,7 mrd EUR **terjatev iz posojil**, od tega 64% do nefinančnih družb, 17% do tujine, 7% do bank in 7% do drugih finančnih posrednikov. Terjatve iz posojil so se zmanjšale za 352 mio EUR. **Druge terjatve** so znašale 3,4 mrd EUR, od tega so terjatve, ki vključujejo davke in prispevke, predstavljale 87%. Največ drugih terjatev je imela država do nefinančnih družb (60%) in znotraj lastnega sektorja (22%).

Obveznosti države so konec prvega polletja 2015 znašale 43,7 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 povečale za 116 mio EUR. Država je imela 29,6 mrd EUR obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, največ do tujine (67%), bank (22%) ter zavarovalnih družb in pokojninskih skladov (5%). Obveznosti so se zmanjšale za 415 mio EUR, predvsem kot posledica transakcij. Obveznosti iz **posojil** so znašale 4,6 mrd EUR, od tega 54% do tujine in 38% do bank, ter so se povečale za 784 mio EUR (predvsem do tujine kot posledica varščin, ki izhajajo iz zavarovanja izpostavljenosti valutnemu tveganju zaradi izdaje obveznic na ameriškem trgu). Konsolidiran **dolg** države (po tržni vrednosti z natečenimi obrestmi) je konec prvega polletja 2015 znašal 33,8 mrd EUR oz. 89% BDP (konec leta 2014 33,4 mrd EUR oz. 90% BDP).

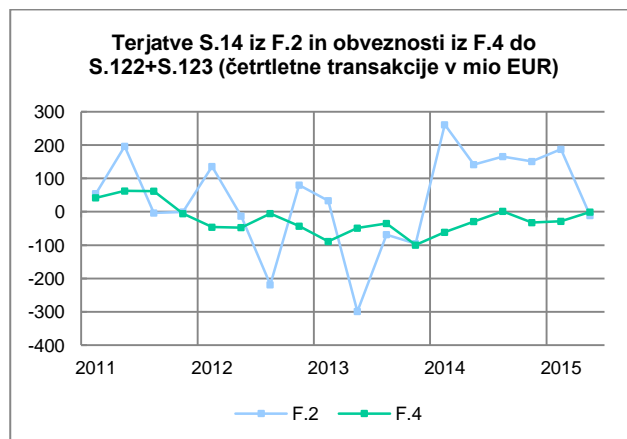

Država je imela konec prvega polletja 2015 **primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti** v višini 7,7 mrd EUR. **Primanjkljaj v transakcijah** pa je v prvem polletju 2015 znašal 586 mio EUR oz. 3,1% BDP (v enakem obdobju lani 965 mio EUR oz. 5,3% BDP).

S.14 Gospodinjstva

Finančna sredstva gospodinjstev so konec prvega polletja 2015 znašala 38,8 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 povečala za 927 mio EUR. **Vloge** so znašale 16 mrd EUR, 96% v domačih bankah in 4% v tujini, in so se povečale pri bankah za 194 mio EUR. Terjatve iz **gotovine** so znašale 2,9 mrd EUR in so se povečale za 449 mio EUR. Naložbe v lastniški kapital so dosegle 10,1 mrd EUR, največ v nefinančne družbe (77%) in investicijske sklade (13%). Naložbe so se predvsem zaradi pozitivnih vrednostnih sprememb povečale za 291 mio EUR. Terjatve iz **zavarovanj in pokojninskih shem** so znašale 6,7 mrd EUR in so se povečale za 276 mio EUR. Življenjska zavarovanja so predstavljala 44%, pokojninske pravice 44%, rezervacije iz neživljenjskih zavarovanj pa 12%.

Obveznosti gospodinjstev so konec prvega polletja 2015 znašale 12,1 mrd EUR in se glede na konec leta 2014 niso spremenile. Obveznosti iz **posojil** so znašale 10,6 mrd EUR, 83% do bank in 10% do drugih finančnih posrednikov, ter so se povečale za 81 mio EUR (predvsem do bank iz naslova sprememb tečaja švicarskega franka).

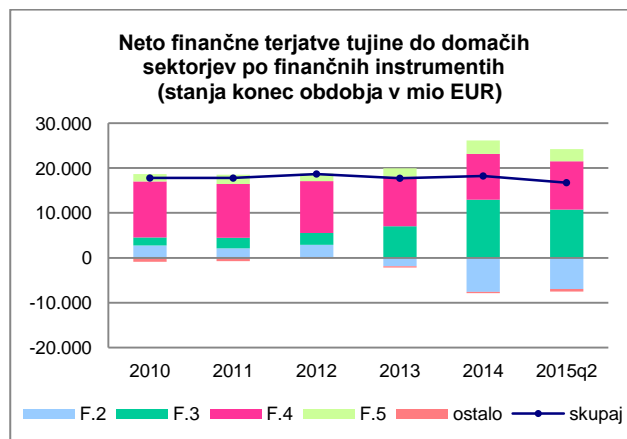

Presežek finančnih sredstev nad obveznostmi je konec prvega polletja 2015 znašal 26,8 mrd EUR in se je glede na konec leta 2014 povečal za 979 mio EUR.

S.2 Tujina

Finančna sredstva tujine so konec prvega polletja 2015 znašala 55,8 mrd EUR in so se glede na konec leta 2014 zmanjšala za 1,6 mrd EUR. Tujina je imela 20,8 mrd EUR naložb v **dolžniške vrednostne papirje**, in sicer 95% v državne ter 3% v bančne. Naložbe so se zmanjšale za 1,7 mrd EUR, večinoma preko transakcij. **Posojila** so znašala 16,2 mrd EUR, od tega 46% nefinančnim družbam, 23% bankam in 15% državi. Terjatve so se povečale za 507 mio EUR, pri čemer so se povečale do države in nefinančnih družb, zmanjšale pa do bank ter drugih finančnih posrednikov. Naložbe v **lastniški kapital** so znašale 10 mrd EUR, od tega 79% v nefinančne družbe in 13% v banke. Naložbe so se povečale preko transakcij za 279 mio EUR in zmanjšale preko vrednostnih sprememb za 277 mio EUR.

Obveznosti tujine so konec prvega polletja 2015 znašale 39,1 mrd EUR in so ostale na ravni s konca leta 2014. Tujina je imela 10,1 mrd EUR obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, od tega 40% do centralne banke, 32% do zavarovalnih družb in pokojninskih skladov ter 23% do bank. Obveznosti so se povečale za 523 mio EUR, od tega največ do centralne banke (za 350 mio EUR). Obveznosti iz **gotovine in vlog** so znašale 9,6 mrd EUR. Najbolj so se zmanjšale obveznosti do centralne banke (za 2 mrd EUR, večinoma zaradi terjatev centralne banke do Evrosistema), povečale pa do države (za 1,1 mrd EUR). Obveznosti iz **lastniškega kapitala** so dosegle 7,3 mrd EUR, od tega 35% do nefinančnih družb, 24% do investicijskih skladov ter 17% do zavarovalnih družb in pokojninskih skladov. Obveznosti so se povečale za 316 mio EUR, preko vrednostnih sprememb.

Neto finančna sredstva tujine so konec prvega polletja 2015 dosegla 16,7 mrd EUR, pri čemer so se zmanjšala do države (za 1,4 mrd EUR), drugih finančnih posrednikov (za 575 mio EUR) in nefinančnih družb (za 475 mio EUR), povečala pa do centralne banke (za 1,3 mrd EUR).

Institucionalni sektorji in finančni instrumenti

Institucionalni sektorji	Finančni instrumenti
S.1 Gospodarstvo Slovenije	F.1 Denarno zlato in posebne pravice črpanja (PPČ)
S.11 Nefinančne družbe	F.2 Gotovina in vloge
S.12 Finančne družbe	F.21 Gotovina
S.121 Centralna banka	F.22 Prenosljive vloge
S.122+S.123 Druge denarne finančne institucije	F.29 Druge vloge
S.124 Investicijski skladi razen MMF	F.3 Dolžniški vrednostni papirji
S.125 Drugi finančni posredniki	F.31 Kratkoročni
S.126 Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti	F.32 Dolgoročni
S.127 Lastne finančne institucije in posojilodajalci	F.4 Posojila
S.128 Zavarovalne družbe	F.41 Kratkoročna
S.129 Pokojninski skladi	F.42 Dolgoročna
S.13 Država	F.5 Lastniški kapital in delnice/enote investicijskih skladov
S.1311 Centralna država	F.511 Delnice, ki kotirajo
S.1313 Lokalna država	F.512 Delnice, ki ne kotirajo
S.1314 Skladi socialne varnosti	F.519 Drug lastniški kapital
S.14 Gospodinjstva	F.52 Delnice/enote investicijskih skladov
S.15 Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva	F.6 Sheme zavarovanja, pokojninske in standardizirane jamstvene sheme
S.2 Tujina	F.61 Tehnične rezervacije neživljenjskega zavarovanja
S.21 EU	F.62 Pravice do življenjskega zavarovanja in vseživljenjske rente
S.2111 Evroobmočje	F.63+F.64+F.65 Pokojninske pravice, Terjatve pokojninskih skladov do upravljavcev pokojninskih skladov in Pravice do nepokojninskih prejemkov
S.2112 Ostale članice EU	F.66 Rezervacije za terjatve v okviru standardiziranih jamstev
S.22 Ostale države	F.7 Izvedeni finančni instrumenti in delniške opcije za zaposlene
	F.8 Druge terjatve in obveznosti
	F.81 Komercialni krediti in predujmi
	F.89 Drugo

Metodologija in viri finančnih računov

Metodološko osnovo za sestavo finančnih računov predstavlja ESA2010 (European system of accounts).

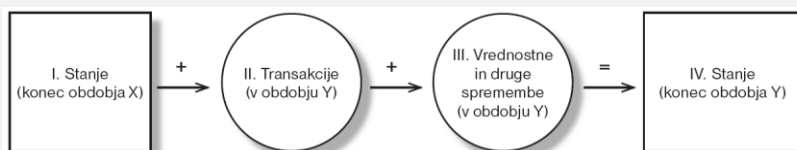
Osnovna načela ESA2010 so:

- vrednotenje vseh sredstev in obveznosti po tekoči tržni vrednosti;
- razlika med finančnimi sredstvi in obveznostmi predstavlja neto finančna sredstva (net financial assets);
- razlika med celotnimi sredstvi (finančnimi in nefinančnimi) in obveznostmi predstavlja neto vrednost (net worth);
- neto vrednost in kapital predstavljata lastne sklade (own funds).

Finančni računi prikazujejo stanja in tokove, ki jih imajo posamezni institucionalni sektorji v posameznih finančnih instrumentih kot terjatve in kot obveznosti.

Neto postavka finančnega računa predstavlja finančna sredstva zmanjšana za obveznosti in naj bi bila praviloma enaka neto postavki nefinančnega računa (neto posojanje oz. neto izposojanje).

Finančni računi tako prikazujejo razporejanje presežka oz. financiranje primanjkljaja posameznih institucionalnih sektorjev preko transakcij v finančnih instrumentih.

Finančni računi so nekonsolidirani in konsolidirani. V konsolidiranem računu so izločene terjatve in obveznosti med institucionalnimi enotami v okviru opazovanega sektorja.

Viri podatkov:

- četrtletni podatki (stanja in transakcije) na osnovi neposrednega poročanja institucionalnih enot:
 - nefinančne družbe (S.11): bilančna vsota nad 2 mio EUR;
 - finančne družbe (S.12): bilančna vsota nad 1 mio EUR;
 - enote države (S.13): bilančna vsota nad 8 mio EUR;
- bančna statistika;
- statistika investicijskih skladov;
- statistika mednarodnih naložb (IIP) in plačilne bilance (BOP);
- statistika vrednostnih papirjev.

Podrobnejše informacije o finančnih računih lahko najdete na:

- <http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?Mapald=922>
- <http://www.bsi.si/iskalniki/bilteni.asp?Mapald=229>